

Nr 82

Av herr **Ståhl**, om inrättande vid konstfackskolan av en tjänst som
e. o. facklärare i ämnet modeundervisning.

Den svenska sko- och beklädnadsindustrien har genom nybildningen av sex- och sjustatsmarknaderna ställts i en i väsentliga avseenden ändrad situation. För att under de nya förhållandena med framgång kunna sälja måste denna industri hädanefter på ett helt annat sätt än tidigare uppvisa ett »eget ansikte». Det är gott och väl med hög kvalitet i stoff och annat material. Det krävs emellertid därtill att formgivningen är så tilltalande och uppvisar sådan egenart, att våra varor även i detta avseende med framgång kan hävda sig. Detta är så mycket mer betydelsefullt som våra produkter på grund av vårt relativt höga kostnadsläge med föga framgång kan tävla i fråga om prisbillighet.

Hittills har våra svenska produkter kunnat hävda sig ganska väl på formgivningens område genom att tillverkarna med regelbundna mellanrum, vanligtvis ett par gånger om året, hämtat impulser på utländska marknader. Detta har kunnat ske därför att vår tillverkning väsentligen varit inriktad för avsättning på den inhemska marknaden. I det nya läget på marknadsområdet, då vi måste räkna med avsevärt skärpt konkurrens genom starkt ökad import utifrån, kommer det att bli mycket svårt, för att inte säga omöjligt, att presentera nyhetskollektioner på de utlandsmarknader, där man i väsentliga delar kanske nyligen hämtat idéer och modeller. Våra varor måste bygga på en egen formgivning genom egna konsthantverksexperter, utbildade för sitt yrke och med egna idéer som underlag.

Denna del av yrkesutbildningen har hittills i beklaglig grad blivit eftersatt. I konstfackskolan förekommer visserligen sedan ett antal år undervisning i modekunskap med sex timmar i veckan genom en extra timlärare (den kända konstnärinnan Aili Pekkonen). Detta är en god början men i det nya läget helt otillräckligt. I andra länder ställes långt större resurser till förfogande för detta ändamål. Det kan nämnas, att vid Royal College of Art, Englands konstindustriella högskola, sedan länge finns en särskild fackavdelning för modeundervisning.

En vidgad undervisning på detta område bör främst syfta till utbildning av formgivare för modeindustriens många olika grenar samt modetecknare för reklamfacket och förläggas till fackavdelningen för textilarbete vid konstfackskolan. Även vissa andra elever skulle kunna tillgodogöra sig denna undervisning.

Vad en sådan förbättrad undervisning skulle kunna betyda för industri och sysselsättning kan kanske bäst belysas därav, att den textila konsumtionen i vårt land uppgår till cirka 3 500 miljoner kr. årligen och att den svenska textil- och beklädnadsindustrien omsätter cirka 1 500 miljoner kr. Antalet sysselsatta utgör i runt tal 80 000. Dessa siffror illustrerar i hur hög grad beroende av goda modeskapande experter denna ömtåliga svenska industri numera blivit.

Även på detta område får man emellertid gå varsamt fram. Ledningen för konstfackskolan har för nästa år inskränkt sig till att begära en e. o. fackläartjänst för den nuvarande timläraren, fru Aili Pekkonen, den främsta kraft på detta område som f. n. torde stå till förfogande.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att fr. o. m. läsåret 1960—1961 vid konstfackskolan måtte inrättas en tjänst som e. o. facklärare i ämnet modeundervisning.

Stockholm den 21 januari 1960

Manne Ståhl

Nr 83

Av herr **Gustafsson** i Kårby, om ungdomens fostran till insikt om demokratiens grundläggande värden.

(Lika lydande med motion nr 84 i Första kammaren)

Stockholm den 22 januari 1960

Einar Gustafsson
i Kårby